

Uchwała Nr 32
Komitetu Monitorującego
Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 22 listopada 2023 roku

w sprawie zmian w rozdziale 3.10 Warunkowość w zakresie normy GAEC 6 Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 124 ust. 4 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmiany w rozdziale 3.10 Warunkowość w zakresie normy GAEC 6 Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchyla uchwałę nr 21 Komitetu Monitorującego Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie zmian w rozdziale 3.10 Warunkowość w zakresie normy GAEC 6 Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Ryszard Bartosik
Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 32 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z 22 listopada 2023 r.

Rodzaj zmiany:

Doprecyzowanie wymogów normy GAEC 6 w zakresie terminów utrzymania okrywy glebowej oraz wprowadzenia wyłączeń z wdrażania wymogów normy w przypadku upraw późno zbieranych z pola, po których nie ma możliwości zastosowania działań ochronnych.

Proponowana zmiana PS WPR 2023-2027 (zaznaczono w trybie rejestracji zmiany):

I. 3.10.3.2.1 Streszczenie praktyki gospodarstw rolnych (z uwzględnieniem odnośnego okresu) (strona 378).

Na powierzchni stanowiącej co najmniej 80% gruntów ornych, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego utrzymuje się okrywę ochronną gleby.

Okrywę ochronną gleby utrzymuje się w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego, a w przypadku upraw wcześniej zbieranych z pola tj.: zbóż, rzepaku i rzepiku od dnia zbioru plonu głównego do dnia 15 października danego roku. Wymagany odsetek 80% powierzchni gruntów ornych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego liczony jest łącznie w ramach ww. okresów.

W przypadku utrzymania okrywy ochronnej gleby od dnia zbioru plonu głównego do dnia 15 października danego roku nie wykonuje się orki. Jako spełnienie wymogów normy uznaje się m.in.: okrywę roślinną (uprawy ozime, trawy na gruntach ornych, międzyplony ozime, ścierniskowe, wsiewki, rośliny bobowate drobnonasienne oraz ich mieszanki z trawami), pozostawienie ścierniska, grunty pokryte resztkami poźniwnymi oraz samosiewami zebranej uprawy, czy mulczem, ugotem zielonym.

Z wdrażania normy wyłączone są uprawy późno zbierane, po których nie ma możliwości zastosowania działań ochronnych.

Zaliczamy do nich:

- rośliny okopowe, np.: cykoria korzeniowa, brukiew, burak cukrowy, burak pastewny, marchew, pietruszka, ziemniak;
- kukurydzę na ziarno oraz uprawy na gruntach ornych pod osłonami;
- warzywa, np.: kapusta głowiasta biała, kapusta czerwona, kapusta włoska, kalafior, brokuł, kapusta brukselska, jarmuż, por, szparag, rabarbar, chrzan pospolity;
- rośliny zielarskie, np.: arcydzięgiel litwor, czosnek niedźwiedzi, glistnik jaskółcze ziele, kozłek lekarski, lubczyk lekarski, mydlnica lekarska, pokrzywa zwyczajna, prawoślaz lekarski, różeniec górski, szczodrak krokoszowaty.

Dodatkowo, uznaje się za spełniające wymogi normy:

-grunty na których jest prowadzona produkcja zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego.

W uprawach trwałych (sady - drzewa owocowe) utrzymuje się okrywę ochronną gleby w międzyrzędziach w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego.

II. 3.10.3.2.4 Wyjaśnienie dotyczące wkładu w osiągnięcie głównego celu normy GAEC (strona 378)

Utrzymanie okrywy ochronnej gleby w okresie jesiennym i jesiennie-zimowym przyczynia się do ochrony gleby przed erozją i utratą materii organicznej gleby. Ponadto wpływa ona także na ograniczenie spływu nawozów i związków biogenych do wód, przez co ogranicza ich zanieczyszczenie.

1. Uzasadnienie wprowadzanych zmian:

a) termin utrzymania okrywy glebowej,

propozycja polega na:

- obowiązku utrzymania okrywy glebowej w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego kolejnego roku,
- w przypadku upraw wcześniej zbieranych z pola, tj.: zbóż, rzepaku i rzepiku, na utrzymaniu okrywy glebowej w okresie od dnia zbioru plonu głównego do dnia 15 października danego roku.

Termin utrzymania okrywy glebowej od dnia zbioru plonu głównego do dnia 15 października danego roku nie stanowi alternatywy dla terminu utrzymania okrywy glebowej od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego kolejnego roku. Wymagany odsetek 80% powierzchni gruntów ornych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego liczony jest łącznie w ramach ww. okresów. Wprowadzenie ww. terminu tylko dla upraw wcześniej zbieranych z pola nie zmienia zasadniczego charakteru normy, tj. obowiązku utrzymania okrywy ochronnej w Polsce na 80% gruntów ornych. Ma jedynie na celu wzmocnienie tej normy i zapewnienie okrycia gleby wtedy, kiedy w okresie letnim po wczesnych zbiorach przez długi okres czasu gleba jest niepokryta i w związku z tym jest narażona na niekorzystne oddziaływanie czynników zewnętrznych.

Dzięki utrzymaniu okrywy glebowej w tym okresie ograniczeniu ulegnie wiele niekorzystnych zjawisk wpływających na zdrowie gleby poprzez:

- ograniczenie procesów mineralizacji substancji organicznej zachodzących w wyniku działania wysokich temperatur,
- ochronę mikroorganizmów glebowych (życia glebowego) poprzez zmniejszenie napromieniowania ultrafioletowego gleby i pozostawienie okrywy glebowej,
- ograniczenie występowania chwastów poprzez pozostawieniu okrywy glebowej, co przyczynia się do zmniejszenia stosowania herbicydów,
- ograniczenie wymywania składników mineralnych, głównie biogenów (N, P), w wyniku spływu powierzchniowego i wymywania do wód gruntowych, co sprzyja zmniejszeniu zużycia nawozów mineralnych. Ponadto, wpłynie na ograniczenie procesu eutrofizacji wód powierzchniowych. W okresie późniejszym jest zwiększona akumulacja i mobilność biogenów,
- ochronę struktury gleby przed niszczącym działaniem deszczy nawaalnych,
- uprawę międzyplonów ścierniskowych i wsiewek: (i) ograniczeniu strat biogenów poprzez ich wychwytywanie przez biomasę międzyplonów, tym samym zmniejszając ich straty poprzez wymywanie, (ii) uruchamianiu pobranych

składników w okresie wiosennym co stanowi istotny element realizacji strategii zarządzania składnikami pokarmowymi i powoduje ograniczenie zużycia nawozów mineralnych.

Dodatkowo, rolnicy będą mieli możliwość wykonania orki zimowej przed siewem roślin jarych. Zastosowanie orki zimowej:

- umożliwia likwidację nadmiernego zagęszczenia warstwy ornej, co sprzyja poprawie właściwości powietrzno-wodnych oraz struktury gruzełkowatej gleby,
- ma znaczenie fitosanitarne, m.in.: poprzez szybszy rozkład zainfekowanych resztek poźniwnych, likwidację szkodników i przetrwalników chorób, zmniejszenie zachwaszczenia, co skutkuje ograniczeniem stosowania środków ochrony roślin. Należy zaznaczyć, że znaczenie fitosanitarne orki zimowej wpisuje się w jeden z celów głównych Europejskiego Zielonego Ładu, tzn. ograniczenie zużycia środków ochrony roślin,
- stwarza lepsze warunki do inkorporacji resztek poźniwnych i biomasy międzyplonów do gleby,
- sprzyja równomiernemu rozmieszczeniu składników pokarmowych i materii organicznej w warstwie ornej, co umożliwia ich lepsze wykorzystanie i w efekcie ograniczenie nawożenia mineralnego,
- zwiększa miąższość warstwy ornej, w której akumulowana jest materia organiczna,
- jest najkorzystniejszą metodą przykrycia obornika (szczególnie na glebach ciężkich), co przyczynia się do ograniczenia emisji amoniaku.

Dodać należy, że w przypadku utrzymywania okrywy glebowej w okresie jesienno-zimowym (np. w formie międzyplonów), rolnicy są zmuszeni do wykonania orki wiosennej przed siewem upraw jarych. Należy podkreślić, że orka wiosenna wpływa niekorzystnie na zasoby wody w glebie, głównie poprzez przerwanie podsiąku kapilarnego, co pogłębia zjawisko występowania suszy glebowej, które w Polsce występuje niemal na terenie całego kraju.

b) wyłączenia z wdrażania wymogów normy w przypadku upraw późno zbieranych z pola, po których nie ma możliwości zastosowania działań ochronnych

Proponuje się wyłączenie z wdrażania wymogów normy GAEC 6 (tzn. z obowiązku zachowania okrywy gruntów) upraw późno zbieranych z pola, tzn. od drugiej połowy października jak również gruntów ornych pod osłonami. Do grupy upraw późno zbieranych z pola, tj. po 15 października, po których nie ma możliwości zastosowania działań ochronnych gleby należy zaliczyć:

- 1) rośliny okopowe: cykoria korzeniowa, brukiew, burak cukrowy, burak pastewny, marchew, pietruszka, ziemniak;
- 2) kukurydzę na ziarno oraz uprawy na gruntach ornych pod osłonami;
- 3) warzywa: kapusta głowiasta biała, kapusta czerwona, kapusta włoska, kalafior, brokuł, kapusta brukselska, jarmuż, por, szparag, rabarbar, chrzan pospolity;

- 4) rośliny zielarskie: arcydzięgiel litwor, czosnek niedźwiedzi, glistnik jaskółcze ziele, kozłek lekarski, lubczyk lekarski, mydlnica lekarska, pokrzywa zwyczajna, prawoślaz lekarski, różeniec górski, szczodrak krokoszowaty.

Rośliny późno zbierane z pola, ze względu na długi okres wegetacji, pełnią długotrwale funkcję ochronną gleby i dodatkowo wykorzystują składniki pokarmowe, ograniczając ich straty.

Późne (tj. po 15 października) zebranie plonu głównego wiąże się z koniecznością podjęcia decyzji o dalszych zabiegach agrotechnicznych. Po zbiorze oraz dokonaniu orki np. po 15 października zwykle jest już zbyt późno na wysiew poplonu lub międzyplonu (zalecane terminy – do 1 października) bądź oziminy w plonie głównym. Siew pod koniec października może być utrudniony z uwagi na warunki pogodowe (jesienne deszcze, trudności z wjechaniem na pole) oraz bezzasadny z uwagi na zagrożenie przemarznięcia wschodów.

Poniżej, przedstawiono uzasadnienie wyłączenia z wymogów normy GAEC 6 ww. grup upraw:

Ad.1) Rośliny okopowe.

Z uwagi na charakter uprawy jaką są rośliny okopowe, gdzie zarówno w trakcie pielęgnacji, jak i podczas zbioru oddziaływanie maszyn na profil glebowy jest intensywne, zasadne jest ograniczenie upraw przedzimowych do orki wyrównującej pole. Szczegółowe uzasadnienie odstępstwa w odniesieniu do każdej wskazanej we wstępie uprawy okopowej wskazano w poniższej tabeli.

Rodzaj uprawy	Data zbioru późnego	Powierzchnia uprawy w kraju (w ha):		Uzasadnienie zastosowania odstępstwa
		wg GUS	wg IHAR	
Burak cukrowy	do 30.11.		265 tys.	Późny zbiór pozwala na zgromadzenie większej ilości cukru przez korzenie buraków, co przekłada się na lepszą jakość produktu końcowego. Wcześniejsze zbieranie buraków cukrowych może prowadzić do niedojrzałych plonów, które są mniej wydajne w procesach przetwórczych.
Burak pastewny	do 30.11.		poniżej 1% powierzchni zasiewów w Polsce (ok. 17 tys. ha)	Późny zbiór pozwala burakom pastewnym na dłuższy okres pobierania składników odżywczych z gleby, co może przekładać się na większą wartość odżywczą dla zwierząt żywionych tymi burakami. Zbyt wczesny zbiór zmniejsza plon oraz zdolność do przechowywania buraków. Późny termin zbioru może pomóc w uzyskaniu większej ilości paszy, co jest kluczowe w hodowli zwierząt. Zwierzęta hodowane na paszę z buraków pastewnych mogą potrzebować pewnego okresu, aby przyzwycząić się do nowego źródła pokarmu. Późny termin zbioru daje

Rodzaj uprawy	Data zbioru późnego	Powierzchnia uprawy w kraju (w ha):		Uzasadnienie zastosowania odstępstwa
		wg GUS	wg IHAR	
				im więcej czasu na adaptację do nowej diety. Może być również spowodowany dostosowaniem do popytu na paszę w danym okresie. Optymalizacja momentu zbioru może przyczynić się do dostarczania paszy wtedy, kiedy jest ona najbardziej potrzebna.
Marchew, pietruszka, rzepa	do 30.11.		poniżej 1% powierzchni zasiewów w Polsce (ok. 17 tys. ha)	W sytuacji utrzymywania się dłuższych okresów podwyższonej temperatury, późne schodzenie z pola marchwi, pietruszki czy rzepy może pomóc w uzyskaniu lepszych plonów. Odstępstwo od wymogów normy GAEC w przypadku uprawy ww. gatunków roślin może pomóc rolnikom w uniknięciu nadmiernej chemizacji, tzn. ograniczeniu stosowania chemicznych środków ochrony roślin, a tym samym przyczynić się do produkcji zdrowszych i bardziej naturalnych produktów. Należy dodać, że cykl wzrostu wymienionych roślin może być zmienny, a termin schodzenia z pola może się różnić w zależności od odmiany, warunków glebowych i klimatycznych. Wprowadzenie wyjątku pozwoli rolnikom na elastyczność w wyznaczeniu optymalnego momentu zbioru.
Ziemniak	do 20.10.	200 tys. ha		Zastosowanie odstępstwa od wymogów normy GAEC 6 i pozostawianie odkrytej powierzchni gleby ma uzasadnienie w przypadku uprawy późnych odmian ziemniaka. Wynika to z problemów w doborze gatunków roślin mogących stanowić ochronę gleby po uprawie ziemniaków w okresie jesienno-zimowym. Późny termin zbioru ziemniaków nie daje możliwości wysiewu gatunków roślin ozimych czy roślin międzyplonowych w zalecanych terminach agrotechnicznych. Najlepszym rozwiązaniem agrotechnicznym pozostaje zatem wykonanie orki przedzimowej.

Rodzaj uprawy	Data zbioru późnego	Powierzchnia uprawy w kraju (w ha):		Uzasadnienie zastosowania odstępstwa
		wg GUS	wg IHAR	
Cykoria korzeniowa	do 31.10.		ok.1 tys. ha	Późny termin zbioru jest korzystny dla rolnika, gdyż zarówno plony korzeni, jak i inuliny, wzrastają do końca października. Po zbiorze oraz dokonaniu orki, np. na przełomie października i listopada może być już zbyt późno na wysiew poplonu, międzyplonu lub oziminy, zgodny terminowo z zaleceniami agrotechnicznymi. Siew pod koniec października może być utrudniony z uwagi na warunki pogodowe (jesienne deszcze, trudności w wjechaniem na pole) oraz bezzasadny z uwagi na zagrożenie przemarznięcia wschodów.
Brukiew	do 30.11.		poniżej 1 tys. ha	Rośliny wytrzymują przymrozki (do -6 °C), a zebrane wcześniej źle się przechowują. Dlatego późny zbiór może być korzystny dla ich jakości. Po późnym zbiorze jedynym zasadnym zabiegiem może być orka przedzimowa i pozostawienie gleby bez okrywy.

Ad. 2) Kukurydza na ziarno oraz uprawy na gruntach ornych pod osłonami.

Kukurydza uprawiana na ziarno jest jednym z gatunków roślin późno zbieranych z pola. Termin jej zbioru zależy od odmiany, rejonu uprawy, ale też przebiegu warunków atmosferycznych w tym okresie. Późny termin zbioru powoduje zmniejszenie wilgotności ziarna, co przyczynia się do zmniejszenia kosztów jego dosuszania do wilgotności umożliwiającej bezpieczne jego przechowywanie (14%). Wyłączenie kukurydzy uprawianej na ziarno jest uzasadnione ze względu na brak możliwości zastosowania działań ochronnych po zbiorze z uwagi na konieczność zachowania odpowiednich terminów agrotechnicznych. W warunkach klimatycznych Polski nie ma możliwości wysiewu i rozwoju roślin ozimych, w tym międzyplonów ozimych po zbiorze takich upraw. Dodatkowo, takie wyłączenie w przypadku kukurydzy jest niezbędne z uwagi na kwestie fitosanitarne, gdzie z uwagi na ocieplenie klimatu następuje rozprzestrzenianie się i pojawianie nowych szkodników kukurydzy, wśród których jednym z ważniejszych jest omacnica prosowianka.

Sposobem na ochronę kukurydzy przed omacnicą prosowianką jest, zgodnie z zaleceniami wskazanymi w odniesieniu do np. Integrowanej Produkcji, wykonanie głębokiej orki zimowej. Ponadto, zastosowanie głębokiej orki przeciwdziała m.in. wzrastającemu zagrożeniu powodowanemu przez inne szkodniki glebowe: rolnice, drutowce, pędraki, lenie i łokasia garbatka. Z tego względu, w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się ww. szkodników,

Polska proponuje włączyć kukurydzę do grupy upraw późno schodzących z pola, którą proponuje się wykluczyć z obowiązku realizacji normy GAEC 6.

Powyższe wyłączenie kukurydzy na ziarno dotyczy ok. 8% gruntów ornych w skali kraju tj. ok. 946 tys. ha (wg rocznika statystycznego GUS za 2020 r.).

W przypadku upraw na gruntach ornych pod osłonami (szklarnie, tunele foliowe, inspekty), ochrona takich gruntów realizowana jest całorocznie. Ponadto, powierzchnia gruntów pod osłonami jest niewielka i wynosi ok. 0,052% powierzchni zasiewów (dane GUS 2020/22).

Ad. 3) Warzywa.

W przypadku wymienionych w tabeli warzyw późno zbieranych z pola (późnych odmian), brak jest możliwości wykonania zabiegów uprawowych i wysiewu roślin okrywowych pozostawionych na okres zimowy. Głównym powodem wprowadzenia odstępstwa dla tych warzyw jest późny wysiew roślin okrywowych, które ze względu na niskie temperatury i krótki okres wegetacji nie są w stanie wytworzyć odpowiedniej masy wegetatywnej chroniącej glebę przed wymywaniem składników pokarmowych głównie azotu i potasu. Dlatego też warzywa wieloletnie wymienione w tabeli powinny być również objęte odstępstwem.

Gatunek	Termin zbioru, odmiany późne	Powierzchnia uprawy ha	
		wg GUS	wg Instytutu Ogrodnictwa
Kapusta głowiasta biała	do 10.11.	ok. 14 tys.	
Kapusta czerwona	do 10.11.		ok. 2 tys.
Kapusta włoska	do 10.11.		ok. 1 tys.
Kalafior	do 30.10.		ok. 5 tys.
Brokuł	do 30.10.		ok. 5 tys.
Kapusta brukselska	do 15.11.		ok. 2 tys.
Jarmuż	do 10.11.		brak danych
Por	do 31.11.		ok. 4 tys.
Warzywa wieloletnie			
Szparag powierzchnia uprawy ok 1500 ha			
Rabarbar			
Chrzan			

Dane GUS dotyczące kapusty odnoszą się do kapusty głowiastej białej. Kapusta czerwona i włoska zajmują niewielką powierzchnię - dane zawarte w tabeli są danymi szacunkowymi, ponieważ tych danych nie ma w roczniku statystycznym. Należy dodać, że powierzchnia upraw poszczególnych gatunków warzyw jest bardzo zmienna w latach, dla przykładu powierzchnia kapusty głowiastej białej na przestrzeni kilku ostatnich lat wynosiła od 13,0 tys. ha do 23,5 tys. ha.

Ad.4) Uprawy zielarskie.

Wymogi normy GAEC 6, w odniesieniu do roślin zielarskich, mogą być trudne do spełnienia w przypadku upraw, w których surowiec użytkowy stanowią organy podziemne (korzenie, kłącza). Termin zbioru takich gatunków przypada na październik i listopad. Ponieważ jednak ogromna większość ziół o późnym terminie zbioru to gatunki dwuletnie lub wieloletnie, należy

mieć na uwadze że pełnią one długotrwałą funkcję ochronną gleby. Zdecydowanie największe znaczenie ma niewątpliwie kozłek lekarski, który najwyższe plony daje po drugim roku uprawy.

Rośliny zielarskie wymagają uważnej uprawy gleby, z dużym naciskiem na ich głębokie spulchnianie. Spowodowane jest to m.in. bardzo małym rozmiarem nasion wielu gatunków roślin zielarskich oraz ich niską normą wysiewu. Z tego względu wymagania dotyczące kultury rolnej dla ziół są generalnie większe niż ma to miejsce w przypadku innych gatunków rolniczych. Podstawowym zabiegiem agrotechnicznym, wykonywanym w uprawie ziół jest orka. Orkę zimową zaleca się prowadzić na pełną głębokość warstwy uprawnej. Pod uprawę roślin głęboko korzeniących się, ważne jest równoczesne zastosowanie orki z pogłębiaczem, w celu wyeliminowania utrudniającej rozwój korzeni, podeszwy płuznej. Wiosenna uprawa gleby polega najczęściej na kultywatorowaniu i kilkakrotnym bronowaniu.

Do upraw zielarskich późno zbieranych z pola należy zaliczyć: Arcydzięgiel litwor, Chrzan pospolity, Czosnek niedźwiedzi, Glistnik jaskółcze ziele, Kozłek lekarski, Lubczyk lekarski, Mydlnica lekarska, Pokrzywa zwyczajna, Prawoślaz lekarski, Różeniec górski, Szczodrak krokoszowaty.

Areał uprawy wszystkich gatunków zielarskich w Polsce wynosi ok. 15 tys. ha. Produkcja zielarska jest więc w skali kraju marginalna, a dodatkowo cechuje się dużą specyfiką i labilnością związaną z częstymi zmianami preferencji konsumentów. Uprawy plantacyjne obejmują, w zależności od aktualnego zapotrzebowania przemysłu przetwórczego i rynku, od 40 do ponad 70 gatunków. Spośród gatunków wyszczególnionych w powyższej tabeli, jako późno schodzące z pola, jedynie kozłek lekarski należy zaliczyć do popularnych i uprawianych na szerszą skalę. Nie są zbierane dane liczbowe dotyczące powierzchni upraw poszczególnych gatunków ziół w Polsce. Należy założyć, że poza kozłkiem lekarskim powierzchnia pozostałych gatunków późno schodzących z pola nie przekracza 100 ha.

Dodatkowo proponuje się, aby uznać za spełniające wymogi normy GAEC 6:

- grunty na których jest prowadzona produkcja zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego. Wyłączenie miałoby zastosowanie jedynie do tej części obszaru gospodarstwa rolnego, na której jest prowadzona produkcja ekologiczna zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) nr 2018/848. Oznacza to, że na pozostałej części gospodarstwa rolnik objęty byłby obowiązkiem spełnienia wymogów normy.

Wprowadzenie obowiązku pozostawienia 80% gruntów ornych gospodarstwie w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego następnego roku pod okrywą glebową stwarza duże zagrożenie dla gospodarstw ekologicznych, gdyż uniemożliwia walkę z chwastami wieloletnimi (głównie z perzem właściwym i ostrożeniem polnym oraz nie uwzględnia specyfiki rozbudowanego systemu zmianowania (naprzemienne stosowanie upraw ozimych i jarych. Technologia zwalczania ww. agrofagów opiera się na kilkakrotnej uprawie późniwej (w kilkutygodniowych odstępach) oraz głębokiej orce zimowej po zakończeniu okresu wegetacji. Wszelkie uproszczenia w uprawie ekologicznej nie mogą mieć zastosowania z uwagi na konieczność stosowania środków ochrony roślin. Ponadto, dla gospodarstw stosujących uprawę płuzną, utrzymanie zimowej okrywy glebowej oznacza konieczność wykonania orki wiosennej, która przyczynia się do pogłębienia deficytów wody w glebie. Powierzchnia upraw prowadzonych zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego wynosi ok. 555 tys. ha (w okresie konwersji i po zakończonym okresie konwersji).

Jednocześnie, przygotowano nowy projekt uchwały w związku z:

- rozszerzeniem zakresu wyłączeń z wdrażania wymogów normy poprzez m.in. wprowadzenie kukurydzy na ziarno, jak również poprzez uznanie za spełniające wymogi normy upraw prowadzonych zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego oraz

- wprowadzeniem doprecyzowań w zakresie utrzymania okrywy glebowej m.in. poprzez wskazanie, że dotyczy to upraw wcześniej zbieranych z pola.

Tym samym zasadne jest uchylenia uchwały numer 21 KM PS WPR 2023-2027 z dnia 10 maja 2023 r.

2. Przepis, zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 119 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PS WPR 2023-2027:

22 listopada 2023 r.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

W zakresie doprecyzowania wymogów normy GAEC 6:

Wprowadzenie przedmiotowej zmiany umożliwi bardziej efektywne wdrożenie normy GAEC 6 poprzez jej dopasowanie do warunków klimatyczno-glebowych Polski.

5. Wpływ zmiany na cele i wskaźniki:

Nie dotyczy.

6. Wpływ na plan finansowy PS WPR:

Nie dotyczy.